

Številka: 151.

Kongres mešćanskošolskih učiteljev Jugoslavije.

Zagreb, 7. jul. (Izv.) Včeraj ob 9. uri dop. je bil v Zagrebu otvorjen prvi kongres učiteljev meščanskih šol Jugoslavije. 200—300 delegatov iz vseh delov kraljevine je navzočih. Po obsežni debati o zakonskem načrtu za reformo meščanskih šol v Jugoslaviji je bila sprejeta rezolucija, v kateri se zahteva kreiranje posebnega referentskega mesta za meščanske šole v ministrstvu prosvete. Sklenila se je tudi rezolucija glede regulacije plač učiteljstvu meščanskih šol. Sklenilo se je tudi ustanoviti za celo Jugoslavijo zvezo meščanskošolskega učiteljstva. Za-

grebški učitelj Josip Tominčević je pokušao to preprečiti, pa se mu ni posrećilo. Končno se je sklenilo ustanovitve organa za pospeševanje interesov meštanskih šol in njenih učiteljev. List bo izhajal mesečno enkrat na 32 straneh. Ob 7. uri pop. so se zbrali zborovalci na Jelačićevem trgu in šli v meštansko šolo, kjer so si ogledali razstavo. Nekateri so napravili izlete v zagrebsko okolico. Ob 7. uri zvečer je bil v »Kolu« komerz. Danes si bodo zborovalci ogledali najvažnejše kulturne zavode.

Burne scene v nemškem parlamentu.

Berlin, 6. julija. Državni zbor je danes sprejel definitiven osnutek zakona o razdelitvi države, nanašajočega se na člen 18. državne ustave. Na to je zbornica prešla k interpelacijam glede izjemnih zakonov za zaščito države. Levičarske stranke so interpelirale vlado, zakaj še ni razpustila organizacij pod imenom »Selbstschutz«, dalje, kako bo preprečila protirepublikanske izjave pripravnikov stare armade in sodelovanje državnih čet pri protirepublikanskih demonstracijah. Ko je dejal posl. Hensel, da je nemško zaledje izdalo vojaške poveljnike na fronti, je nastal na leviči silen vrišč. Poslanei so vdrli proti govorniku in je predsednik sejo prekinil. Ko se je hrup nekoliko pomiril, je bila seja znova otvorjena, a komaj je Henset izpregovoril prve besede, so se hrupni prizori ponovili in je moral predsednik sejo zaključiti. Tudi v pruskem državnem zboru je bilo danes zelo burno. Med razpravo o predlogih treh

socialističnih strank, centruma in demokratov glede zakona za zaščito države, je nastal velik hrup. Nemško-nacionalni poslanec Hermann je na pravil neko osebno opazko, ki je levičarje tako razburila, da so vdrli proti njemu in mu hoteli odvzeti besedo. — Nemški nacionalci so priskočili Hermannu na pomoč, pri čemur sta se obe skupini spopadli. Zaman je skušal zborniški predsednik Leinert vzpostaviti mir. Šele ko je zapustil dvorano, so se razjarjeni duhovi nekoliko pomirili. Predsednik je naznanil, da se bo s tem mučnim prizorom pečalo zborniško starejšinstvo. Ko je bilo končno posvetovanje starejšinstva, je predsednik zopet otvoril plenarno sejo in prečital izjavo, v kateri pozivlja vse stranke, naj ščitijo predsednikovo avtoriteto, ker je sicer parlamentarno delovanje nemogoče. Na to je bilo zasedanje s posebnim predlogom preloženo.

Poincaré se brani proti očitkom komunistov.

DKU Pariz, 7. jul. (Havas). Po dvodnevni debati o odgovornosti Poincaréja za izbruh svetovne vojne, katero debato so izzvale interpelacije komunističnih poslancev Vaillanta, Cutturiera in Cachina, ki so trdili, da je Francija mislila na vojno, še predno so v Rusiji nanjo mislili, je povzel besedo tudi min. preds. Poincaré. Spominjal je na dejstvo, da je za časa prevzetja vlade l. 1912., ko je cela Francija zaradi odstopa enega dela Konga že bila razburjena, bilo njegovo prvo delo, da je ratificiral pogodbo iz l. 1911. in je to bila gesta spravljalosti napram Nemčiji. Francija je zasledovala politiko sporazuma v Evro-

pi. Do atentata v Sarajevu je imela z Avstrijo pristržene odnošaje. Izvolski ni imel vpliva na pogajanja Francije. L. 1912. se je Francija trudila lokalizirati balkanski konflikt in ga pomiriti. L. 1914. je Francija tako malo mislila na vojno, da je on (Poincaré) z Viviani-jem odpotoval v Rusijo in šele na Vzhodnem morju izvedel o resnih dogodkih. Francija je storila vse, da prihrani Evropi in celemu svetu katastrofo. Mn. preds. je omenjal še tudi sramotne pogoje, ki jih je stavila Nemčija za svojo nevtralnost. Nemčija pa je tudi, ne da bi bila počakala na odgovor, napovedala vojno.

PO POVRATKU DR. NINČIČA
Z BLEDA.

Beograd, 7. jul. (Izv.) Danes se povrnie z Bleda dr. Ninčič. V dopoldanski seji min. sveta bo poročal o svojih razgovorih s kraljem, dalje o Stejičevem pomiloščenju in o sporazumu z Italijo. Te dni bo imel dr. Ninčič v narodni skupščini ekspozice, ki ga bo celokupna vlada pregledala in odobrila.

POLJSKI KULTURNI DELAVCI
V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 7. jul. (Izv.) Dne 23. t. m. pride preko Budimpešte 95 poljskih vseučilišnih in srednješolskih profesorjev ter še nekaj drugih odličnih kulturnih delavcev v Zagreb, kjer ostanejo en dan; potem odpotujejo v Bakar, odkoder bodo delali izlete po Primorju. Koncem avgusta ali začetkom septembra obišče Zagreb še 20 absolventov krakovske slikarske akademije

BOLGARSKA' NOTA' VELESILAM.

Sofija, 7. jul. (Izv.) Bolgarska vlada je obvestila velesile, da je prisiljena zahtevati zaščito Zveze narodov in prositi, da se odpošlje mednarodna komisija, ki naj preišče položaj na mejah in ugotovi, da Bolgarska ne more nič storiti proti banditskemu gibanju, ker radi razoroženja ne more zavarovati svojih mej.

BORZA.

Zagreb, 7. jul. (Predborza. Izv.)
Dunaj 0.3875, Berlin 18.75, Italija 3.73,
London 367.50, Pariz 670, Praga 1.675,
Carih 1562.50, dolar 81, »Budimpešta,
7.175—7.1875.

Curih, 7. jul. (Predb. Izv.) Dunaj 0'02½, Praga 10.40—10.60, Zagreb 1.60, Newyork 523½, Berlin 1.11, Pariz 41.95 London 23.30, Italija 23.16, Budimpešta 0.44, Varšava 0.10½.

To pa ne iz kakih romantičnih razlogov, temveč iz čisto realne potrebe, vsled zavesti, da ima bližnje, važnejše naloge kakor da posega za daljavami in lovi revolucionarne bliske po vzhodu.

Danes, ko se nemški proletarijat navdušuje za izjemne odredbe proti revolucionarnim desničarjem in ko skoraj vse nemške stranke odobravajo oster vladni nastop proti podzemskim rovarjem, se v Jugoslaviji spominjamo, da so tudi pri nas bili časi, ko je bila vlada prisiljena poseči po enakem orožju in zaščititi s posebnim zakonom državno avtoriteto. Komaj je naša država bila prebila strašno in dalekosežno nacionalno tragedijo, ki je popolnoma zrevolucionirala duhove in prinesla tudi stvarno-gospodarsko preorientacijo, že so začeli gotovi ljudje eksperimentirati z njenim obstojem, misleč, da je kakor nalašč ustvarjena za kotel boljševiške revolucije. Ne bomo opisovali, kako in kaj — dogodki so še vsem v spominu: — pokazalo se je, da je bil komunizem najmočnejši v nacionalno najšibkejših krajih in v pokrajinah, kjer vladajo še fevdalne gospodarske razmere. — Kljub temu pa je hotel ta komunizem z nasilnimi sredstvi, ne pa z idejno preorientacijo zavladati nad našo državo. Tudi mi smo imeli podzemeljske organizacije, ki so pripravljale z denarjem nesrečne Rusije nitroglycerin in svinec za naše državnike in odgovorne politike. Ker pa si večina državljanov ni želela in tudi ni mogla želeči sovjetskega paradiža po ruskem vzorcu, je bila vlada prisiljena, da večino zaščiti pred peščico teroristov in je izdala ostre odredbe za zaščito države. Za te odredbe je položil svoje življenje ognjeni patriot Drasković in kmalu bi bil postal žrtev atentata tudi sedanjí kralj Aleksander.

Pokazalo se je, da ni svobode brez avtoritete in da je funkcija socialnega življenja brez izvestnega pravnega reda nemogoča. Država mora bedeti nad pravim redom in zatirati anarhijo, če hoče zadositi svojim večnim nalogam. Kakor v Nemčiji, tako ima tudi pri nas država kot reprezentant nacionalne in gospodarske celote predvsem pozitivne naloge in zato mora biti politično delo aktivno, konstruktivno in razumno. Danes ni naloga politike, da posega za revolucionarnimi cilji, marveč da na realnih tleh zida započeto stavbo, predvsem pa da obnovi in izboljša tam, kjer je opustošila vojna. To opustošenje ni bilo le stvarno, marveč tudi idejno, moralno, organizatorično.

Kakor smo premagali komunistično revolucijo, ki bi bila v naših razmerah najtežja reakcija in bi nas izločila kot plen starim neprijateljem, tako moramo premagati tudi poskuse zgodovinske, plemenske reakcije, ki hoče na drug način in z drugimi sredstvi pohabiti sadove velike nacionalne tragedije in razkosati našo državo v male jedinice. Vsak realno misleč državljan je odločno proti takemu eksperimentiranju, ki bi pomenilo novo reakcijo, in bi nam onemogočilo uspešen napredek. Če priznamo, da so današnje razmere daleč od onega stanja, ki bi lahko vladalo v naši državi, je na drugi strani naša naloga, da jih izboljšamo in popravimo s smotrenim, intenzivnim delom, ne pa da porušimo hišo in zapustimo tla.

Za smotreno in pozitivno delo pa je treba koncentriranih moči, usposobljene politične vojske. Za gospodarsko obnovo in gospodarski napredek je potrebna široka, močna, jedinstvena država. To čutijo Nemci in tembolj bi to morali čutiti mi, ki smo izšli iz vojne kot zmagovalci. Država

mač vse! — je tudi pri nas bojno geslo prave demokracije, ki gre po etapah, a zato trajno in sigurno k velikim ciljem.

Politične vesti.

* **Nov spopad s Francozi v Šleziji.** Iz Peskrecanov v Šleziji poročajo 5. julija: Ko je včeraj šla skozi mesto neka francoska kolona, je nenadoma nekdo ustrelil med vojaše. Francozi so pričeli takoj streljati in so povzročili precejšnjo škodo. Hiša tovarnarja strojev, v katere bližini je padel strel, je bila popolnoma razdejana. Šest oseb je bilo ustreljenih. Po triurnem obstreljavanju je francoska kolona nadaljevala svojo pot v Tost.

Dnevna kronika.

— **Ministri v Sloveniji.** Zemljoradniški poslanik Avramovič biva delj časa v letovišču Zlatorogu v Bohinju. Čujemo, da pride tja tudi minister Pribečević z rodbino.

— **Za konzula v Trstu** je imenovan naš dozdajni konzul v Zadru, g. Cincar Markovič.

— **Ostra izjava ministra za narodno zdravje o vprašanju bolnic v Sloveniji.** V seji narodne skupščine 6. t. m. je minister za narodno zdravje Omerovič odgovarjal na interpelacijo klerikalnega poslanca Krajca v zadevi bolnic v Sloveniji. Njegov odgovor je težka obtožba uprave zdravstvenega odseka v Ljubljani. »Res je,« — je dejal minister med drugim — »da so bolnice v Sloveniji — kakor v celi državi — v težkem finančnem položaju. Bolnice v Sloveniji so bile pred ujedinitvijo v upravi deželnih odborov. Izdatki za bolnice so se krili iz dohodkov bolnic in posebnih deželnih določil. Po prevratu je narodna vlada v Ljubljani s posebno odredbo bolnice podpržavila. Dohodki bolnic se stekajo v državno blagajno. Iz proračunov je pokazal minister, koliko se je minola leta za bolnice izdalo. Za čas od januarja do decembra 1921 je bil za bolnice v Sloveniji odobren kredit 1½ milijona dinarjev namesto zahtevanih 3 milijonov. Od 1. januarja 1922 do danes je bil zaprosen kredit 2½ milijona dinarjev. Za nobeno drugo pokrajino ni izdala država tako ogromnih zneskov kakor za Slovenijo. Minister nato ostro kritizira bolniško upravo in postopanje njenih organov. Klical bo odgovorne činitelje na odgovor. Bolniška uprava se je brez vsakega zakonitega pooblastila zadolžila za več milijonov dinarjev. Sedaj naknadno zahteva od ministra financ odobrenja. Stanje bolnikov v bolnicah treba

omejiti na izključno res potrebne slučaje. Gospodarstvo po bolnicah v Sloveniji bo dal minister najstrožje preiskati. (Op. ur.: To je nujno potrebno zlasti v Ljubljani, kjer je pri 490 bolnikih nastavljenih 225 strežnic! Koliko kapitala se v plačah in hrani za tako ogromno osebo po nepotrebnem izmeče!) Ne more dovoljevati, da kdorkoli zadolžuje državo brez zakonitega pooblastila. Proti vsem osebam, ki so odgovorne za to gospodarstvo, se bo postopalo z vso strogostjo zakona in na podlagi disciplinarnih predpisov. Sanitetna uprava v Sloveniji se bo reorganizirala. Minister tudi ostro graja ugotovljeno dejstvo, da gotovi uradi razne zadeve poprej objavljajo v opozicijskih listih, predno dobi spise v roke ministrstvo za narodno zdravje. Najstrožje bo postopal proti urednikom, ki so za to odgovorni. Končno je izjavil, da je za bolnice v Sloveniji odobren naknadni kredit v znesku 250.000 dinarjev. — Ostra je bila ministerva obtožba, pa zelo upravičena. Z odgovorom se je moral zadovoljiti celo klerikalni interpellant.

— **»Otroška tragedija«** se imenuje znamenita Schönherrova drama, katero uprizore v mariborskem narodnem gledališču člani mestnega gledališča iz Varaždina. Predstava se vrši v soboto dne 8. julija 1922. od 20. uri.

— **Spačeni napisi.** Prejeli smo: Na gradu si tamošnji ključavničar popravlja napis. Ime ima pristno slovensko, Sinkovič. Kakor je pa videti, se bo še nadalje nemški »Sinkowitsch« razpenjal po zidu. Če vidi človek te spakedranko na mariborskih trgovinah in tablah obutnikov, si hočeš nočeš moraš misliti, da se vsi ti razni itšchi, eggi, schitschi, iggi, niso prav nič poboljšali in da še vedno sanjajo o nemškem »Marburgu« in o časih, ko bodo zopet sežigali slovenske zastave in brez vsake kazni tolkli po naših glavah. Nihče nima nič proti temu, če pišejo Nemci svoja imena po svojem pravopisu, škandal pa je, da se v najbolj obljubljenih ulicah največ slovenskih spakedrank čita na tablah. Kako pride na pr. Veselinovič do »W«, Zupančič do Suppantsehtscha, ptujski Šostarič do Schoschtaritscha?! Temu izzivanju bi se moralo kratkoma narediti že davno zasluzeni konec. Če smo z enim podpisom odvzeli raznim grofom nad stotisoče orolov zemlje, pa se svet ne pogreznil, se najbrž tudi ne bo, če na pr. Suppantsehtschu 8 črk vzamemo iz njegovega imena. Sploh se opazuje, da večina avstrijskih trgovcev ne pozna »Maribora« in tudi slov. kljukice na imena ne postavlja in tako naš trgovec mirno čita, da se je njegovo ime »Čuček« spremenilo v »Cucek« in še na misel mu ne pride, da bi protestiral,

ako mu hudomušno »verhuncajo« njegovo pošteno slovensko ime.

— **Prosimo pitne vode!** Prejeli smo z dežele: Skoro v vsakem mestu najdemo studence, kjer si človek lahko kar z ulice pogasi pekočo žejo, ne da bi moral posegati gostilno in si odpomoči za dragi denar. Tako je v Celju, če se ne motim tudi v Ptuj na tem in onem prostoru ličen vodnjak s kovinastim čepek in na verižici pripeto pločevinasto posodico. Zejen popotnik z dežele ali tudi domačin iz mesta se rad poslužite te udobne priložitosti, da se osveži brez gmotnega obteženja. »Sveta vojska«, kje si, zakaj ne zastaviš tukaj svojega blagotvornega upliva? Kako si mislite abstinenta, no recimo posebno novo ustvarjenega »mladega junaka«, ki pride iz bližnje ali daljne okolice v mesto, ga muči žeja, a si ne more odpomoči drugače nego z gostilno, posebno še, če nima v mestu znancev ali sorodnikov, da bi šel kam v zasebni lokal po svežilo kapljico, ki izpod pečevja izvira. Da, da, to niso besede, ki naj utonejo le v prezirljivem nasmehljaju, ako imate dragi prijatelji in sosede — resno voljo s »Sveto vojsko«, s »Prerodom«, z rešenjem Slovenije pred vesoljnim potopom alkoholnim. Nedavno srečam v Mariboru moža s »košem« na hrbtu. »Zejen sem, kakor vroče železo, prosim gospod, kje je kak studenec v mestu? Ako grem v gostilno, me stane več nego kovač, ko železo varil.« Svetujem mu, naj gre na kolodvor, tam je, če se ne motim, virček vzdignjen v steno, s posodico. »Tam pa moram kupiti peronkartol« in bila sva ob koncu. Nujno potreben je vodnjak s pitno vodo in potrebno opremo vsaj na glavnem trgu v Mariboru. Vi za »dobrobit« vneti mestni očetje na magistratu, prosimo, dajte nam ga, ako vam je res dobrobit naroda pri srcu in ne le prazna fraza!

— **Češka realna gimnazija na Dunaju.** Avstrijska vlada je podelila češki realni gimnaziji na Dunaju pravico javnosti.

— **Sežiganje mrličev na Češkem.** V državnem krematoriju v Pragi je bilo v mesecu juniju vpepeljenih 119 mrličev. Krematorij ne more udovoljiti vsem zahtevam, ker ima premajhno peč. Od 119 mrličev je bilo 72 katoliške vere in samo 22 brezkonfesionalcev. Katoliške cerkvene oblasti še vedno bojkotirajo sežiganje, dasiravno je menda za dušno zveličanje vseeno, če telo vpepeli vročina ali pa ga žro žrvi.

— **Velikanska eksplozija v Nemčiji.** V tovarnah za špirit v Bellwärdi je 5. t. m. izbruhnil požar. Zaloge špirta so začele eksplodirati. Mnogo požarnikov so pokopale razvaline. Več oseb je mrtvih.

klavirno in šepavo. O srbskem narodnem pesništvu ve povedati sicer, da je navdušilo svoječasno »elo Goetheja samega, že korak naprej pa pravi, da je Jakob Grimm navedel Vuka, da je prišel to pesništvo zbirati. Kdo je ta »Vuk«, je težko uganiti, ker je to krstno ime, ki je v Srbiji zelo razširjeno, mislim pa, da je to Vuk Karadžić. Tega pa učeni Klabund seveda ne vé. V isti zmešnjavi pojmov opisuje dalje ves razvoj srbske literature, kjer skoči od Petra in Nikite Njeguša brez zveze do Uskovića (pravilno Uskovića), ne da bi omenil vso tako pomembno množico literatov takozvanega srbskega klasicizma. Od novodobnih pa pozna razen »Uskovića« samo še Stankovića.

V hrvatskem in slovenskem oddelku, ki obsegata oba skupaj bornih 13 vrst, pa je vstrelil take kozle, da mu jih nikakor ni mogoče odpustiti. Saj se mora vsak, tudi površen poznavalec hrvatske literature od srca smejati, ako ne ravno jeziti, kar bi bilo bolj umestno, že prvemu stavku, ki začinja: »Ponos hrvatske literature sta Stanko Vraz in Petar Preradović...« Ivana Zaharja, katerega omenja nato kot hrvatski pesnika, pa v resnici ne poznam, ker ga ni in ga nikoli ni bilo. Koga je tako prekrstil, ni mogoče uganiti. Pa ne, da bi imel v mislih pri tem našega Ivana Cankarja? Toda Cankar vendar ni bil Hrvat! Od modernih hrvatskih literatov pa pozna samo Milana Begovića, Miroslava (on ga piše »Mizoslava«) Krležo ter Ljubomirja Micića, zloglasnega izdajatelja »Zeni-

— **Mučenec znanosti.** Sloviti bakteriolog profesor Edmund Weil je odšel na poziv poljske vlade v Lvov, da proučuje pegasti legar. Pri nekem poskusu mu je padla v oko kultura bacila pegastega legarja. Mladi učenjak je vedel, da ga čaka neizprosna smrt, zato je takoj odpotoval v Prago, da bi umrl v svojem rojstnem mestu. Par dni nato je podlegel težki bolezni.

— **Ogromni davki v Avstriji.** Prihodnje dni pride v avstrijski skupščini na dnevni red predlog finančnega ministra Segurja o novih davkih in o uvedbi prisilnega posojila. Številke, ki jih vsebuje ta predlog, so skoraj fantastične. Tako se bo 350kratni katastralni čisti donesek zvišal 10.000kratno in sicer na podlagi stanja v letu 1919. To bo silno obremenilo kmečke posestnike, ki bodo morali plačati 450 milijard davka na leto. Mestnim hišnim posestnikom se hišni davek poviša 600kratno. S tem morajo nujno poskočiti tudi najemnine in bo skupščina takoj sprejela nove določbe o zaščiti najemnikov. Akcijske družbe bodo odstopile državi 15 odstotkov svojega kapitala kot prisilno posojilo. — Državljan, ki plačujejo splošni pridobitni davek, bodo plačali 33krat več kakor doslej. Prisilno posojilo, ki mora prinesiti državi čez 1 bilijon kron, je pravzaprav le nova oblika premoženjske oddaje.

— **1530 kron za hlebček kruha.** Iz Dunaja nam poročajo: Prihodnje dni se bo zopet podražil kruh. Govori se, da bo stal hlebček 1530 kron, štručica pa 640 kron.

— **Manever angleške mornarice.** Kralj se je danes vkrcal v Portsmouthu, da si ogleda prvi veliki manever angleške mornarice v povojnem času. Sodelovala bo cela atlantska mornarica, tako na pr. 10 velikih vojniških ladij in veliko število manjših ladij.

— **Velika železniška nesreča.** Iz Pariza poročajo: Brzovlak Pariz-Strasbourg je včeraj tik pred uvozom v saarburško postajo skočil s tira. Pri tem so bile 4 osebe ubite, 3 težko ranjene, 20 pa jih je bilo lažje ranjenih.

— **Železničarska stavka v Ameriki.** Pozivu k stavki, ki so ga izdali predsedniki šestih zvez ameriških železničarjev, se je odzvalo doslej približno 50.000 delavcev iz železniških delavnic New-Englanda. Dosedaj še ni nobenih motenj pri železniškem prometu, ker se stavke ne udeležujejo vlakovodje in drugo obratno osebje. Vlaki vozijo redno kot prej.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Radivoj Rehar:

Prešeren — germanofil.

Matsikdo se bo začudil temu naslovu. Naš veliki Prešeren, ustvaritelj naše umetne poezije, baritelj za slov. idejo ter smrtni sovražnik nemškutarije — pa germanofil? Saj to ni mogoče. In res je: to ni mogoče! Pa vendar stoji to črno na belem zapisano v neki novi neški popularno-znanstveni knjigi, ki hoče biti poleg tega celo še objektivna. To je Klabundova »Geschichte d. Weltliteratur«, 52. zvezek »Zellenbücherei«, izdan pred par meseci v Lipskem. G. Klabund si je nadel pri tem delu nalogo, seznaniti nemško javnost z razvojem in sedanjim stanjem literatur raznih kulturnih narodov sveta, v kratkih sicer, toda vseh bistvenih potezah. V kolikor je vzel v roke prvotne stare literature Indijcev, Asircev, Babloncev, Kitajcev, Japoncev, Perzijcev, Egipčanov, Grkov in Rimljanov ter literature nekaterih večjih evropskih narodov, mu je to v glavnem tudi uspelo, kakor hitro pa je prešel na manjše narode jugovzhodne Evrope, predvsem pa na Jugoslovane, je postal tako neveden in tendenciozen, da se mu tega nikakor ne more odpustiti. Tu se, kakor pri ogromni večini nemških znanstvenikov, vidi na rvi pogled tudi pri Klabundu, da mu je nemštvo več nego objektivna znanost, da v znanosti ne zasleduje ekskluzivno čistih ciljev, ampak gotovo tendenco.

Kako daleč gre v tem ta nemški znanstvenik, dokazuje najbolj to, da

navaja v romunski, grški in nekaterih drugih literaturah pač one malopomembne literature, ki so imele svoje vzore v Nemcih, medtem ko mnogo bolj pomembnih, ki pa slučajno niso bili prijatelji Nemcev, niti ne omenja. Zato je pač prozorno, da zasleduje s to svojo »znanstveno« taktiko namen prepričati svoje nemške sorojake, da so se vsaj srednjeevropske, vzhodnoevropske in južnovzhodnoevropske literature, ako ne ravno že sploh vse, razvile pod vplivom nemške ter s tem potencirati v njih nacionalni ponos in zavest superiornosti nad ostalimi nemškimi oziroma negermanskimi narodi. Gotovo največji greh pa je v tem oziru zagrešil pri nas Slovencih, kjer trdi, da je bil Franz Preser (v resnici ima v mislih Prešerna) »ein Bewunderer der deutschen Kultur«, torej germanofil, kakor pri nas imenujemo take ljudi. Kako je prišel Klabund do te trditve, ni mogoče dognati, a ker se Prešerna, vsaj kolikor je meni znano, še v nobenem sestavku, niti ne v onih namenjenih Nemcem, ni prikazovalo kot ljubitelja Nemcev, ampak vedno in odločno kot njihovega nasprotnika in borce za veslovanjske ideje, moram nenehno domnevati, da si je avtor to sam izmislil. Koliko je potem vredna taka »znanost«, o tem naj presodi vsak sam. Časti gotovo ne dela ne avtorju, ne nemškemu znanstvenemu delu samemu.

Sploh pa je poglavje o »balkanskih« literaturah, v katero je stlačil poleg Romunov, Bolgarov in Grkov tudi Srbe, Hrvate in Slovence, silno

ta«. Še bolj pičlo pa je njegovo poznavanje slovenske literature, katero je absolviral v petih vrsticah, katere navajam tu v celoti, da bo vsak lahko sam sodil, »kaj zna« ta Nemec. O slovenski literaturi piše: Iz slovenske literature je treba omeniti Franca Preserja (Prešerna) (1800.—1849.), obudovalca in ljubitelja nemške kulture Slovenci ga prištevajo med največje pesnike vseh časov. Dalje pa sta si pridobila znatno ime tudi baladni pesnik Josip Stritar in goriški duhovnik Gregorčič. —

V petih vrsticah, ki jih je posvetil naši literaturi, je napravil ravno pet kapitalnih napak. Prvič se naš prvi pesnik ne imenuje Preser, ampak Prešeren, drugič ta Prešeren ni bil nikoli obudovatelj nemške kulture, tretjič ga ne prištevamo le mi Slovenci med prve pesnike, ampak vsi, ki ga poznajo, četrtič Josip Stritar ni naš baladni pesnik, sovrstnik Gregorčičev, ampak je bil to Anton Aškerc in petič se Stritar ne piše z dvema »tt«. Ved kozlov bi pač nihče ne mogel ustreliti v tako kratkem sestavku, kakor jih je g. Klabund. Taka zgodovina svetovnega slovstva je kulturni škandal, proti kateremu moramo najodločnejše protestirati. Ako je Nemcem res do kulturnih stikov z nami in ako ne ustanavljajo »nemško-jugoslovenskih« družb le iz zahrbtinih namenov, potem se mora temeljito seznaniti sčin njihovega opisovanja našega najvišjega kulturnega znanosti — naše literature

Dopisi.

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Opozarjamo izletnike iz Ljubljane oz. krajev niže Grobelnega, da imajo izvestno železniško zvezo z vlakom, ki odhajajo iz Ljubljane ob 5.40, 12.19 in 18. uri, ker so v Rogaški Slatini že ob 9.35, 16.12, oz. 21.55 uri. Kar se tiče vračanja sta — dokler se ne ustavi razen zagrebškega na Grobelnem tudi ljubljanski popoldanski brzovlak — priporočljiva samo vlaka, ki odhajata iz Slatine ob 5.18 in 17.32, ker imata na Grobelnem takoj zvezo z Ljubljano. Glede na to, da je bilo vojaški godbi iz Maribora, ki je zadnje sezone koncertirala v Rogaški Slatini, radi sodelovanja pri kraljevi poroki nemogoče, da bi bila pravčasno na mestu, je zdraviliško ravnateljstvo, angažiralo prvovrsten, sedaj že 28. mož broječ orkester, sestavljen iz članov ljubljanskega opernega gledališča in godbenikov z Dunaja. Promenadni koncerti se vrše vsak dan po dve uri dopoldne in popoldne. Število gostov je že zdaj doseglo lanski maksimum; ker pa imajo še tekom tega tedna prispeli mnogo brojni, že prijavljeni gosti, je za letošnji zagotovljena naravnost sijajna sezona.

Konjice. Pri nas je industrijsko velepodjetje L. Laurich, tovarna za usnje. Kompanjona tega podjetja sta buje sin Alfred Laurich in zet Wagner. Slednji je Švicer in kot tak baje zelo naklonjen Slovencem. Ta tvrdka je kupila tudi naši župni cerkvi sama najmanjši zvon in k še dvema drugima baje darovala večjo svoto. Tudi je postavila za svoje delavce lepo veliko stanovanjsko hišo in še baje v tem letu postavi dve enaki. To podjetje se pod spretnim vodstvom Wagnerja zelo hitro razvija in nudi kruha in zaslužke skoraj 400 uslužbencem. Vse to je zelo lepo, a lepo ni, kakor se govori, da se pri tem podjetju nastavlja v zadnjem času tuji državljani. V tvorilski pisarni sede sami taki gospodje, ki naj daja naša država kruh, oni jo pa sovražijo le iz razloga, ker ni nemška. Tam doli onkraj postaje pa stanuje naš državljani, zelo potreben, a več otroci, ki sicer ni naš somišljenik, ker je Nemec, a ga ne sprejmejo v službo, da si je v prejšnjih časih zelo veliko storil za konjiške Nece. Pel je »kot slavček ljubo« v »Gesangsverein« a up je šel po vodi, zastoj upira oči v to podjetje, da bi prišel do dela in zaslužka. Madžar ali Nemec, torej ne naš državljani, neki bivši stotnik v Avstriji, stanujoč pri Ulovi v Skalcah, pa je bil sprejet v službo pri tem podjetju. — V »Cillier-Zeitung« pa smo nedavno čitali, da se hvalijo naši konjiški Nemci in nemškutarji, da so lojalni državljani. To pa ni resnica, kajti, ako bi bila resnica, ne bi se pri naših podjetjih nastavliali Nemci iz rajha, Avstrije, ali celo Madžari. Naše oblasti bodo morale tudi tej stvari posvetiti pozornost. Dovolj je importa tujcev v našo državo! Konjičani.

Konjice. V Zrečah je 2. t. m. priredil neki »Orel« veselico. Tja je poromala tudi malozavedna slovenska rodovina F. D. Očka, prileten možakar, se je na tej prireditvi navdušil tako, da je momentano pozabil, da je Slovenec. Sukačoč se v sredini svoje zlahke, delil je svojim hčerkam in zetom »plavice«. Oj, smola! Tukajšnji g. sodnik je slučajno prišel v dotično gostilno. Smuk — že so zginitile plavice raz prsi mladenega Slovenca. Govori se, da so se očka tako prestrašili ob pogledu na sodnika, da bi se bil kmalu profesor-ski cviker razletel na sto koscev. Za tako velik narodni greh se je stari grešnik najbrže zbal, da bi se ga obsodilo kar na veselico na Mihetov ričet. Treba se Ti je smešiti tam, kjer Te ne marajo. Blatiš narodni čut še z ono roko, ki bi z njo naj pretil svoji mladini, da ostane zvesta svojemu narodu in domovini. Mar bode Tvoja mladina, ki se je ženila povečini s samimi tukajšnjimi nemškutarji, po tvojih »dobrih« vzgledih spreminjala garjeve ovce in kozle na tak način v jag-njeta? Povej nam v prihodnji številki tega lista, ali si Slovenec, Srb ali Hrvat, če ne pa pojdi v rajh k svojem. — Konjičani!

Zidani most. Ko se je v nedeljo vračal poštni sluga Ciril Zeleznik na svojem kolesu domu, mu je neki neznanec podstavil palico. Kolo se je

zvrnilo ter je Zeleznik dobil hude poškodbe na nogi in na obrazu. Hudobnež je izginil. — G. Heleni Kralj iz Celja je bilo pretekli teden pri prestopu iz vlaka v vlak ukradenih 500 din. — V nedeljo se je poročil gostilničar in mesar Milan Perdiš v Zidanem mostu z gđno Ano Kerlatec. — Radeški in zidanmoški Sokoli so imeli v nedeljo z naraščanjem pešizlet v Hrastnik. Izborna so izvajali razne vaje. Došli so tudi bratje iz Maribora in Posavja.

Ptujske vesti.

Ptujska cvetka. Na Ptuj živi od prevrata sem neki g. Mikuletič. Je begunec, Primorec, ki je prišel semkaj službovat na sodišče, kjer ima šaržo kancelista. Vsi vemo, da se drugi uradniki, posebno sodnijski in politični, ne udeležujejo raznih hujkajočih shodov, temmanj pa na njih nastopajo ako nočejo zgubiti vere v nepristranost. Ta gospod pa, odkar je v Ptuj in je postal Peskov sorodnik, nima mirne ure. Začel je pri Narodno-socialistični stranki kot agitator, nastopal kot govornik in hujskal ter napadal vse ljudi, ki niso njegovega mišljenja in njegovi privrženci. Vsakdo se ga izogiblje. Mi vprašamo sodno upravo, kako da dopusti temu človeku tako nastopati? Milo rečemo, da nimamo radi z njim opravka, ne pri sodišču ne drugod. Kaj pa ko bi šel tja, kjer ne bo imel prilike napadati lastnih ljudi, ampak italijanaše? Takim mladim ljudem, kakor je on, brez vsake življenjske skušnje, se ne bomo pokoravali, in če tudi že sledi nebroj napadov v »Novi Pravdi« ali »Jugoslaviji«. Mi imamo na sodišču zaupanje le v take uradnike, ki se ne izpostavljajo na političnih shodih Brandnerja in Deržiča, ampak ki korektno opravljajo svojo službo. Vsakega mirnega človeka dirne neprijetno, ako ima na sodišču opraviti, ter pri tem pride v stiko s človekom, katerega spozna kot osebo z raznih političnih shodov, kjer so se zgostili neosnovani napadi na razne osebnosti.

Mestna glasbena šola v Ptuj. V petek, dne 23. junija ob 17. uri je bila javna produkcija gojenec mestne glasbene šole v Ptuj. Ta produkcija je pokazala, da je ptujska mestna glasbena šola v zadnjem letu lepo napredovala. Napredek posameznih gojencev nas je naravnost presenetil. V dveh točkah pa je glasbena šola predstavila novo strujo svojega delovanja: nastopil je goslarski oddelak 24 dečkov v starosti 8—14 let, ki je popolnoma samostojno brez dirigenta izvajal Bradačev. Mennetti. Koliko dela tiči v tem, to zna presoditi samo tisti, ki ve, kako težko se otroci vzgajajo k disciplini in točnosti. Dijaški orkester, ki je izvajal R. Straussovo Serenado, je tudi nova institucija. Letos je še potreboval pomoči drugih godbenikov, toda začetek je storjen in upati smemo, da se sčasom dijaki izvežbajo v vseh instrumentih in dobimo popolni dijaški orkester. Mestni glasbeni šoli čestitamo k lepemu uspehu! Ptujska mestna glasbena šola je podobna otroku, ki je izgubil svoje starše. Očim in mačeha ga zanemarjata in bi se ga rada rešila; obrok pa kljub temu raste in se razvija bolj kakor druga negovana deca. Mestno glasbeno šolo je ustanovil mestni svet pod gerentstvom dr. Senčarja l. 1919. Dve leti je šola bila brez lastnih prostorov in se je potikala kot podnajemnica v tesnih stranskih prostorih Dijaškega doma, dočim se je v mestnih za glasbeni pouk določenih prostorih šopiril nemški »Musikverein«, čigar voditelji so v svoji nepristopnosti šli tako daleč, da so odklonili sprejem slovenskih članov. Lani je vlada razpustila »Musikverein« in mestna glasbena šola je dobila svoje lastne prostore. Kako vredna jih je bila, je pokazal napredek preteklega šolskega leta. — Šola ima 4 učitelje: rav. Valclav Engerer poučuje glasovir, gosli, teorijo in orkester, prof. Bohumil Gregor bivši profesor na konservatoriju v Nižjem Novgorodu in solist v orkestru carske opere v Moskvi, je specialista za gosli, gđ. Olga Rejlova in Anka Stöhrova poučujeta glasovir in teorijo. Učencev in učenk je bilo v II. polletju 158 in sicer 118 za glasovir, 40 za gosli; teorijo in petje se jih je

učilo 21. To število je najlepši dokaz za potrebo glasbene šole v Ptuj. In vendar je glasbena šola pastorka mestnega magistrata. Očim župan Lozinšek je ne ljubi in bi se je rad otresel, ker baje »nič ne nese« — kakor da bi šole bile podjetja za dobiček! Nekdanji ptujski župan Ornig je tudi bil »praktičen« mož, to kaže njegovo milijonsko premoženje, toda znal je svojo dobičkaželjnost skrivati za idealna gesla kulture in napredka. — Mestna občina je pod njegovim vodstvom z velikimi žrtvami dosegla razširjenje nižje gimnazije v višjo, ustanovila Dijaški dom, Dekl. mešč. šolo in »Mädchenheim« (sedaj »Mladika«). Ornig je dobro preračunal, da se s tem dvigne promet in da bo on potem prodal več moke, soli, kruha in žemelj. — Po prevratu se je tem zavodom pridružila deška meščanska šola in mestna glasbena šola. Toda župan Lozinšek je sovražnik teh kulturnih zavodov, ki »nič ne nesejo«. Lažisocialist se zgraža nad denarnimi žrtvami mestne občine za izobrazbo siromašnih slojev — ptujski nemški bogataši si itak lahko privoščijo svoje privatne učitelje in tudi res vzdržujejo celo vrsto zakonitih učiteljev in učiteljic, siromak pa naj ostane brez izobrazbe! — Občinski odbor je za mestno glasbeno šolo izvolil poseben kuratorij, ki naj skrbi za napredek tega zavoda. Toda ta kuratorij, čigar predsednik je župan, ne zasluži svojega imena »skrbnik«, temveč je naravnost zanemarjalec in nasprotnik glasbene šole. To se je jasno pokazalo tudi pri javni produkciji. Od članov »kuratorija« videli smo samo enega pri produkciji, drugi niso imeli časa, imajo pa čas za razne prireditve »Männergesangsvereine« etc. Pa kljub temu se glasbena šola lepo razvija, ker ima zdravo jedro: požrtvovalne učitelje in dovtetne učence.

JDS.

V Zidanem mostu se je vršil v torek 4. t. m. sestanek zaupnikov JDS, ki je bil sijajno obiskan. Demokratska ideja je tudi pri nas pričela pridobivati tal.

Mariborske vesti.

Maribor 7. julija 1922.

M Predstava v Narodnem gledališču. V soboto, 8. t. m. ob 20¹/₂ gostujejo v Narodnem gledališču člani varaždinskega gledišča. Uprizorili bodo Schönherrovo »Otroško tragedijo«, ki doživlja na vseh odrih veliko priznanja.

M Za veliko ljudsko veselico in koncert srbske vojne siročadi bodo pripravljene avtomobili, ki bodo prevažali ljudstvo od Kralja Petra trga do vojaške realke proti mali odškodnini. Začetek prireditve je po plakatih napovedan ob 15. uri, se je pa radi sijne vročine, ki vlada ob tej uri nekoliko preložil, tako, da se bo pričelo s proizvajanjem programnih točk ob 17. uri.

M Lastnike vrtov, ki razpolagajo s svežimi cvetlicami naprošamo, da blagovode za ljudsko veselico v nedeljo prispevati s svežim cvetjem. Cvetlice naj se pošlje v nedeljo dopoldan v Drž. dežjo stanico v Strossmajerjevo ulico 26, ali pa istotja naznani, kam, da se naj jih pride iskat.

M Za vse cenjene dame in gospodične, ki bodo sodelovale pri nedeljski popoldanski slavnosti bo pripravljen poseben breg, ki bo vozil vsake pol ure od 15. ure naprej izpred Velike kavarne na veselico prostor.

M Dar maturantov jubilarov Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospodje maturantje iz leta 1897 mariborske gimnazije so darovali ob svoji 25letnici Dijaški kuhinji v Mariboru 2640 K, oni iz leta 1907 pa ob svoji petnajstletnici 3006 K. Prisrčna hvala.

M Produkcija iz telepatije in sugestije, ki jo je priredil sinoči v napolnjeni dvorani g. Svengali, je bila za mariborsko občinstvo prava senzacija. Telepat je spretno in odločno rešil vse naloge, ki mu jih je stavilo občinstvo in pokazal na zanimivih, mestoma zelo zabavnih eksperimentih delovanje skrivnostnih telepatičnih, in magnetičnih sil, ki spe v mediju. Njegova produkcija je bila vseskozi

eksfaktna, brez pozemstva in šarlatanstva; zato lahko g. Svengali pristo vamo k resnim hipnotizerjem, ki spadajo tudi pred resno občinstvo. V Mariboru je doživel g. Svengali popoln uspeh.

M Darovali so Jugoslov. Matici: Dekliška mešč. šola II., l. d. razr. din. 42, in zbirko znamk, g. pisarniški ravnatelj Jos. Kraševac 227.50 din., nabran kot prostovoljna vstopnina k porotnim obravnavam; ga. Valenčič 4 din.; III. razr. deške meščanske šole 13.75 din. kot preostanek izletniškega sklada. Znamke so darovali: g. Kristofič, Devetakov Viktor in gđ. N. N. Vsem darovalcem in zbiralcem iskrena hvala!

M Še en in zadnji večer telepata Svengali. G. Svengali priredi jutri točno ob pol 9. uri zvečer v Götzovi dvorani poslovljni večer. Na programu so novi eksperimenti iz telepatije in sugestije s spremljevanjem godbe. Zelo zabavno. Vstopnice se prodajajo od 6. ure dalje pri blagajni Götzove dvorane.

M Usmiljenim srcem! Vojni invalid, katerega je vojna popolnoma uničila, prosi usmiljena srca za podporo. Žena mu je med vojno umrla in zapustila pet nepreskrbljenih otrok. Da preživi sebe in otroke, je razpečal že skoraj vse premočnine, sedaj pa ga je vrh vsega zla še doletela bolezen, tako, da se z družino vred nahaja v največji bedi. Podpora nujna! Darove sprejema naše uredništvo. Imena darovalcev bomo objavili!

M Dolgoprsti prijatelji zelenjave. Na našo včerajšnjo notico pod tem naslovom nam sporoča policijski komisarijat, da se je naknadno ugotovilo, da g. Schreiner ni izvršil tatvine čebule, ampak da je čebulo nabral po naročilu in z dovoljenjem njegovih staršev, katerim je pripadala. Na podlagi te ugotovitve je bil g. Schreiner tudi izpuščen ter rešen vsakega suma.

M Za ubogega invalida je daroval tovariš invalid 40, neimenovan dobrotnik istotako 40 K. Srčna hvala. — Posnemajte.

M Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. —

M Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

M Odjave obrtov v mesecu juniju 1922. Ana Plankl, Koroška cesta 102, trgovina z mešanim blagom; Franc Stauber, Smetanova ulica 48, trgovina z lesom ter Ivan Marinič, Jenkova ul. 4, mizar.

M Seznam obrtnih prijav v mesecu juniju 1922. Vekoslav Golubovič, Aleksandrova c. 41, špedicija. Vodišek Matilda, Frankopanova ul. 23, trgovina z lesom. Marjeta Honak, Glavni trg, trgovina z jajci. Josip Hutter, Rotovski trg 8, trgovina z manufakturo na debelo. Josip Dergas, Koroška cesta 48, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki na debelo. »Agrumaria« družba z o. z., Aleksandrova ulica 51, trg. z živili na debelo lastnim in komisijskim potom. Lavo-slav Kranjc, Vetrinjska ulica 15, sejm-arstvo s slaščicami. Dominik Škrbec, Koroška cesta 102, trgovina z mešanim blagom. Družba za prodajo Singerjevih strojev Bourne & Comp., podružnica Maribor, Dravska ulica 10, prodaja šivalnih strojev. Nendl Ant., Tržaška cesta 1, mesar. Milan Kuštrin Ljubljana, Jurčičeva ulica 9, trgovina s tehničnimi izdelki stroji in njih deli. Albin Mlakar, Kirekova ulica 8, izdelovanje umetnih gosli po lastnem izumu. Franjo Žnider, Pobrežka cesta 9, ključavničar. Alojzij Tšharre, Pod mostom 8, mesar. Zugman Konrad, Glavni trg, mesar. Tvrdka »Merkur« Cankarjeva ulica 1, trg. z manufakturo na drobno. Anton Tonejc, Mlinska ul. 23, izdelovanje lasne vode »Andropogon«. Anton Kranjc, Glavni trg, prodaja limonade, limon, sadja in malinovca.

M Najdeni predmeti. Od 15. do 30. junija 1922 so bili oddani pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči najdeni predmeti in se zamorejo od izgubitelja dvigniti: dvokolesni voz; srebrna ura z verižico; kolajna; zelena športna čepica; par črnih moških

čevljev in par nogavic; manjša svota denarja; ženska ruta; več ključev; ženska bluza; ročna torbica z denarjem in denarnico; žoga za nogomet; ženska ročna torbica; ter kokoš.

Tvrška Singer šivalni stroji Bourne & Co., podružnica v Mariboru se je preselila v nove prostore Šolska ulica št. 2. Nadomestni strojni deli, igle, olje kakor velika izbira šivalnih strojev za rodbinsko in obrtniško rabo v zalogi. Stroji se prodajajo tudi na obroke v 24 mesecih. 1093

Narodno gledališče.

Gostovanje v mariborskem Narodnem gledališču. V soboto, dne 8. julija 1922 gostuje v našem gledališču nekaj mladih članov varaždinskega mestnega gledališča. Uprizorili bodo znamenito Schönherrjevo »Otroška tragedija«, ki je vzbudila svojčas v gledališču in literarnem svetu veliko zanimanje.

Prva ekspresionistična drama na mariborskem odru. Gosp. ravnatelj Bratina pripravlja senzacionalno Hasencleverjevo dramo »Jenseits«. Prva uprizoritev se bo vršila v Mariboru potem pa se vrše gostovanja po vseh večjih mestih Jugoslavije. Prevod, za katerega se že zanimajo razna založništva, oskrbi znani mariborski pisatelj g. prof. Šilih.

Sokolstvo.

o Poziv članstvu sokolskega društva v Mariboru! Vsak član in članica društva, kateri se hoče udeležiti I. jugoslov. vsesokolskega zleta v Ljubljani, se ima oglasiti v društveni pisarni, da naznani za zlet potrebne podatke. Seboj je prinesiti izkaznico. Uradne ure vsaki torek in četrtek od 18. do 19. ure ob nedeljah od 10. do 11. ure. Izrecno se opozarja na to, da se prijave sprejemajo samo še do 12. julija t. l.

o Odbor Sokolskega društva v Mariboru vabi vso svojo dečo in naraščaj k sprejemu vojnih sirot, ki prispejo v nedeljo, 9. t. m. ob 10. uri na gl. kolodvor v Mariboru. Zbirališče za dečo in naraščaj v kroju je ob 9. uri v Narodnem domu. Želeti je, da se z dečo udeležijo sprejema tudi njihovi roditelji in vse zavedno jugoslovensko prebivalstvo mesta Maribora, da se tako pripravi v vojni osiroteli bratski srbski deci na naši najsevernejši državni granici najpristnejši in najdojstnejši sprejem. Naj dozna srbska deca, da biva tod narod poln jugoslovanske gostoljubnosti in ljubezni. K sprejemu priidi vsak, ki sokolsko čuti. Zdravo! Odbor Sokola v Mariboru.

telji in vse zavedno jugoslovensko prebivalstvo mesta Maribora, da se tako pripravi v vojni osiroteli bratski srbski deci na naši najsevernejši državni granici najpristnejši in najdojstnejši sprejem. Naj dozna srbska deca, da biva tod narod poln jugoslovanske gostoljubnosti in ljubezni. K sprejemu priidi vsak, ki sokolsko čuti. Zdravo! Odbor Sokola v Mariboru.

I. JUGOSLOV. VSESOKOLSKI ZLET V LJUBLJANI

Naraščajski dan dne 23. julija. Pozivljamo vsa bratska društva, da pravočasno javijo udeležbo naraščaja dne 23. julija. Bodite točni, še lahko izvedemo vse predpriprave. Spored naraščajskega dneva je sledeči: 22. julija prihod naraščaja v Ljubljano. Zvečer pozdravni večer naraščaju. Češki naraščaj pride v Ljubljano popoldne okoli 2. ure. 23. julija ob 6. uri jutraj tekme naraščaja. Od 7. do 8. ure skušnja češkega naraščaja moškega in ženskega. Ob 8. uri skušnje jugoslovanskega naraščaja. Ob 11. uri nastop k povorki. Ob 11. uri povorka. Popoldne ob 3. uri zbirališče v garderobah. Ob 4. uri javna telovadba: 1. proste vaje moške dece, 2. proste vaje ženske dece, 3. proste vaje češkega naraščaja, 4. proste vaje jug. naraščaja, 5. vzorne vrste češkega in jug. naraščaja in igre. Zvečer gledališče in razni koncerti. Ponedeljek dne 24. julija izlet na Bled, ogledovanje mesta, razni koncerti itd.

Zletni znaki. Pozivljamo vsa bratska društva, da naroče takoj zletne znake. Cena zletnemu znaku 20 dinarjev in 1 dinar 50 para za zavarovalnico. Društva naj pošljejo z naročili točne sezname bratov, ki naročijo znak. En seznam si naj ohrani društvo samo. Bratje ki dobijo zletni znak in ki so navedeni v seznamu so zavarovani proti eventualnim nezgodam na železnici in na telovadišču vsesokolskega zleta.

Vstopnice za tribune za vsesokolski zlet. Pozivljamo bratska društva, da naroče čimprej za one brate, ki reflektirajo na sedeže na tribunah, da sedeže čimprej naroče, ker se za Sokolstvo sedežev ne rezervira. Cene sedežev so bile objavljene v Sletskem Vestniku.

Trgovina, obrt in industrija.

Trgovska pogodba z Avstrijo. Uvozniki se opozarjajo, da je carinarica že prejela predlog, cariniti blago avstrijskega izvora na podlagi podaljšane pogodbe po minimalni tarifi. Kdor je od 1. julija dalje plačal carino za blago iz Avstrije po maksimalni tarifi, sme zahtevati povračilo razlike.

Plače nastavljenec in učencev. Trgovstvo se opozarja, da se ima držati edinele onih pogojev, katere je prejelo te dni pismenim potom od gremija in nima nikdo od nastavljenec ali učencev pravice, zahtevati kake druge pogoje ali odškodnine.

Zamenjava 5 dinarskih bankovcev pri podružnici Narodne banke se vrši samo še do 20. t. m., na kar se trgovstvo opozarja.

Sport.

: ISSK Maribor. Danes v petek 7. t. m. ob 20¹/₄ uri se vrši v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu sestanek vseh aktivnih članov nogometnega odseka. Udeležba vsakega posameznika potrebna!

POLNP. Nemudoma se imajo predložiti obračuni prvenstvenih tekem Maribor : Svoboda, Rapid : Svoboda; Mak : Ptuj in Mak : Korotan sicer se bode proti prizadetim klubom kazensko postopalo. — Sodniški izpit pred komisijo JNS iz Zagreba se vrši dne 8. julija ob 19. uri v sobi Sportne zveze teoretični ter v nedeljo pred in popoldne praktični izpiti. Za izpit so pripravljeni sledeči gg. Osebek, Sepec, Nemec in Frankl. Imenovani imajo brezpogojno polagati te izpite, ki zahtevajo ogromne stroške. Vsi kandidati naj prinesejo s seboj fotografije, da se jim morejo takoj izstaviti sodniške legitimacije. Po zaključku izpitov se vrši v nedeljo dne 9. julija zbor vseh sodnikov LNP za kar prosimo polnoštevilne udeležbe. Delne, z izpitom zvezane stroške, prevzame na prošnjo LNP oziroma sekcija sodnikov. Mariborska sodniška sekcija se odpelje v soboto z brzovlakom.

»Ilirija« (Ljubljana) je bila od prškega Malostranskega SK dvakrat poražena in sicer z 4:2 in 6:1! To češko moštvo gostuje drugi teden v Mariboru.

: Tenis - turnir na Bledu. V počastčenje bivanja kralja Aleksandra in kraljice Marije na Bledu je Sportna zveza priredila veliko sportno tekmovanje. Pričelo se je to tekmovanje pravzaprav že 28. junija s turnirjem v tenisu med klubi »Maribor« in »Ilirija« (Ljubljana) in je končalo s sportno nedeljo, 2. julijem. Najzanimivejša točka sportnega razporeda je pa bil štiridnevni tenis turnir Maribor—Ilirija, ki je končal za Maribor dokaj častno. Turnir je imel nastopni rezultat. Single open gospodov: Polovec (Ilir.) kap. Šuput (Marib.) 4:6, 5:7 zmaga Šuput. Pogačar (Ilir.) Roglič (Marib.) 3:6, 2:6 zmaga Roglič. Pelan (Ilir.) Peternel (Marib.) 6:3, 6:1 zmaga Pelan. Logar (Ilirija ni nastopil): Kostial 0:6, 0:6 dobi Kostial. Šuput: Roglič 6:2, 6:8, 1:6 zmaga Roglič. Pelan : Kostial 7:5, 6:2 zmaga Pelan. Finale med zmagovalcema Roglič: Pelan 3:6, 6:2 in 6:1! Končni izid: prvi Roglič (Maribor), drugi Pelan (Ilirija). Double open gospodov: Logar—Pogačar : Peternel—Kostial 6:3, 8:6. Zmagala Pogačar—Logar. Pelan—Polovec: Šuput—Roglič 7:9, 3:6. Zmagala Šuput Roglič. V Finalu sta zmagala Šuput - Roglič proti paru Pogačar - Logar s 6:1 in 6:2. Single open dam: Majer Majka: Ravnik Zora 6:2, 4:6, 3:6 zmagala Dr. Ravnikova. Vida Trenc (ni nastopila): Kosler Hilda 0:6. Finale. Ravnikova: Koslerjeva 4:6, 3:6. Zmagala Hilda Koslerjeva. Obe dami sta pokazali izvanredno lepo igro, tehniko in plasiranje kar se mora posebno pri ge. Dr. Ravnikovi upoštevati, ki je vkljub blesirane roke vzdrževala igro do skrajnosti izenačeno Mixed double Koslerjeva - Pelan: Dr. Ravnikova—Roglič, zmagala sta Koslerjeva - Pelan s 6:0 : 6:3.

Objave.

§ Mestni kino. »Triks« roman dedinje milijona v 6 činih z Lio Mara v glavni vlogi se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Listnica uredništva. Podvelka. Kar je »Narodni list« prinesel precej obširno poročilo, mislimo, da je za čtenjke že nekoliko kasno. Hvala in prosimo še vnaprej Vašega cenj. sotrudištva. Zdravo!

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(6)

S silno hrumečo glasbo, z vonjavami, bleščečo svetlino, bleskavico iz draguljev navdani rastlinjaški vzduhi, ki je drgetal krog njega, je Allanove misli razživil in zbistril. Glava mu je obratovala urno in točno, čeprav se ga je bila nenadno polastila huda vznemirjenost. Nasutek mu je bil vse! Z njim obstane ali pade! Za poizkuse, pozvedbe, tisočera pripravljala opravila je žrtvoval svoje imetje in je moral, jasno povedano, jutri začeti znova, ako se nasutek ne izvede. Nasutek je bil njegovo življenje! Preračunil je svoje izgleda kakor algebrski zastavek, čigar sleherni člen je posledek predhodnih posledkov. — V prvi vrsti bi lahko vzbudil zanimanje za svoj nasutek v trstu jeklarjev. Jeklarski trust je bil v tekmovalnem boju s sibirskim železom podlegel in je medel v nečutenem brezdelju. Ali popade trust Allanov nasutek — stavimo! deset proti eni! — ali pa razvname Allan zoper njega boj na nož. — Lahko bi naskočil velekapital: Morgana, Vanderbilt, Goulda, Astoria, Mackayja, Havemeyerja, Belmonta, Whitneyja in druge take. — Lahko bi jel obstrlejevati obroč velebank. — Končno ako bi mu vse izpodletelo, bi si lahko za zaveznika pridobil časopisje.

Cilj bi se dal doseči po ovinkih; če jasno pregleda, mu Lloyd niti treba ni. Toda, če ima Lloydja za zaveznika, je naskok dobljen, brez njega pa se bo dalo prodirati le naporoma in se bo morala zasvojiti vsaka bed zemlje posebej.

In Allan, ki ni videl nič, ne slišal nič, je za neizprosni, napol zaprtimi očmi izdelal svoj zavojevalni načrt do najmanjših podrobnosti...

Izenada je dvorano, ki je bila od glasbe hipnotizovana dočista potihnila, izpreletelo nekaj kakor drhtenje. Glave so se zgenile, kamenje je zaiskrolo žarnejše, daljnogledi so zalesketali. Glasba je tedaj žuborila v rahlem piano in glasbovodja je okrenil glavo, ker ga je bil v živo dirnil po dvorani nastali šepet. Vsekakor se je bilo prigodilo nekaj, čemur je bila dana večja oblast nad poslušalstvom nego jo je imela hipnoza dvihl stotin in dvajset godbenikov, glasbovodja in nesmrtnega skladatelja.

V sosednji loži je ugotovil pritažen bas: »V laseh ima Rosy Diamond... iz kronke zakladnice Abdula Hamida... vreden dvesto tisoč dolarjev.«

Allan je povzdignil oči: loža nasproti je bila temna: Lloyd je bil prišel!

Od temote v loži se je motno odražalo znano obrise Ethele Lloyd, mehkopotezno, delikatno začrtano. Nje zlato plave lase je bilo zaznati le po neopredeljivem lesku, in ob levem sencu (ki je bilo obrnjeno proti občinstvu) ji je iskrel velik draguli zarjaste svetline.

»Ta vrat pogledite, ta tilnik«, je šepnil pritaženi glas gospoda v sosednji loži. »Ste že kdaj videli tak tilnik? Pravijo, da Hobby, stavbar — kajpada, rumenolasec, ki je bil pravkar pri naših sosedih...«

»No, si lahko misli!« je zašepetal drug glas s čisto angleško izgovorjavo in začul se je udušen posmeh.

Ozadje Lloydove lože je od ospredja ločil zastor in Allan je iz Ethelinih kretenj povzel, da sedi za njim — Lloyd. Nagnil se je in Maud šepnil v uho: »Lloyd je vendarle prišel, Maud.«

Ali Maud je slišala le glasbo. Allana niti razumela ni. Bila je morda edina v dvorani, ki še ni vedela, da sedi v loži Ethel Lloyd in da ima v laseh »Rosy Diamond«. V hipnem duševnem vzkipu, ki ga je v njej podnetila glasba, je iztegnila drobno roko tipaje k Allanu. In Allan je roko prijel in je nezavedoma božal, medtem ko se mu je skozi možgane podilo tisoč hitrih, drznih misli in je njegovo uho sprejemalo odlomke opravljivega besedovanja šušljajočega in šepetajočega glasu poleg njega.

»Demante?« je prašal šepetajoči glas.

»Demante!« je odgovarjal šušljajoči glas. »Tako je začel, pravijo. V avstralskih campih.«

»Ali je dobičkaril?«

»Po svoje. Delavcem je krčmaril.«

»In ni imel claimov, pravite?«

»Imel je lasten claim, posebne vrste...«

»Ne umejem.«

»Da je imel lastno mino, pravijo, nahajališče, ki ga ni veljalo ne centa... Delavce, kakor veste, natančno preiščejo... pogoltnili demante.«

»To mi je povsem novo...«

»Lloyd, pravijo... delavski krčmar... nekaj pri-mešal whiskeyju... da se jim je obračal...«

»... neverjetno!«

Pravijo, da je bilo tak... in zdaj razdaja milijone za vseučilišča, zvezdarne knjižnice...«

»Ej ej ej!« je menil pritaženi šepetajoči glas, docela ugnan.

(Dalje prihodnjik.)

Glavni urednik: Radivoj Rešar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila

Učenec se sprejme v manu-fakturni trgovini Fr. Majer, Maribor, Glavni trg. 1088 3-2

Učenec se sprejme pri tvrdki Baloh & Rosina, Maribor, Grajski trg 3. 1099 2-1

Gospodična išče meblirano sobo. Več pri tvrdki Baloh & Rosina, Maribor, Grajski trg št. 3. 1100 2-1

Dobro ohranjeno moško kolo se preda. Krčevina 193. 1097

Goerzov trieder, 6X, z usnatim etajjem, se proda za 300.— Din. — Penudbe pod »Trieder« na upravo. 1094

Na prodaj vila z lepim vrtom in pro-tim stanovanjem takoj za K 500.000, ter mala hiša z vrtom za K 250.000. Vprašati: Lippert, Tattenbachova ulica 13. 1101 2-1

Kompanjon

s primernim kapitalom se sprejme takoj za dobro ideo trgovino z mešanim blagom v prometnem mestu Slovenije. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na upravo tega lista pod šifro »Kompanjon«. 1089

Išče se

soba

za solidnega gospoda z separiranim vhodom, ako mogoče v centru mesta in s celo oskrbo. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Takoj«.

Tvrška Pinter & Lenard, Maribor, išče

kontorista.

Prednost imajo saldakontisti.

1098 3-1

Trgovski učenec

se takoj sprejme v špecerijski trgovini

Miloš Oset, Maribor

Aleksandrova cesta št. 45. 1081 2-2

Gostilna Balon na Pobrežju.

Vsako nedeljo in praznik

vrtni koncert

priljubljene godbe. Začetek ob 15. uri. Vstop prost.